

Hair

Aki a negyvenes , ötvenes , hatvanas , hetvenes , években született fiúgyermek volt , az nem nagyon tudta kikerülni a kötelező sorkatonai szolgálatot , mihelyt betöltötte a tizennyolcadik életévét - tehát nagykorúvá vált és „ egészséges , szolgálatra alkalmas „ besorolást nyert el !

Én 1958-ban születtem , így rám ez a dicső - magasztos időszak húszéves koromban került sor . Mivel komoly atlétikai versenyzői múlttal-jelennel is rendelkeztem , miskolci születésű , lakcímű egyén is voltam , ezért a helyi Petőfi Laktanya Sportszázadába soroztak be először . Nagyon megörültem ennek a ténynek , mivel így az edzéseimet és a versenyeimet is töretlenül folytathattam volna tovább ! Régi sporttársainkkal és újonnan megismert , frissen bevonult - szintén élsportolói múlttal rendelkező századtársainkkal a bezupálásunk első estéjén már meg is terveztük a közös edzésekre járás időbeosztását és „ Nyugodt , Jó Éjszakát ! „ kívánva hajtottuk álomra a fejünket .

Sajnos örömöm túl korai volt , mivel (honnan - honnan nem) másnap kiderült , hogy nagyon szeretek az elektromos dolgokkal is foglalkozni . Legnagyobb bánatomra átvezényeltek rögtön a légelhárítókhoz , VP 04-es műszerész feladatkörre . Így már Miskolc helyett Debrecenben , a Kossuth Laktanyában ért az öt hetes alapkiképzésem , az eskütételem és csak utána kerültem vissza ismét Miskolcra , a Petőfibe - a légelhárításhoz .

Alig érkeztünk meg és kezdtük el a lassan cammogó , sokszor unalmas szolgálatot Lillafüreden a Sziklában , amikor megkaptuk az „ örömhírt „ : „ Elvtársak ! Az a megtiszteltetés érte Önöket , hogy a Pajzs Hadgyakorlat ideje alatt a Szovjetunió területén , a Karakum Sivatagban , a Magyar Néphadsereg sorállományaként mutathatják be tudásukat és az Önök által is használt harci eszközöket a haza védelmének érdekében ! „

Nem sokat cicóztak velünk , kötelező oltások beadva , még egy rövid , kis fesztett eszközképzés és már zötyögött is velünk a hadiszerelvény a határ felé . Átlépve a szovjet határt , sokat nem pihenhattunk , mert csak éjjel haladhatott a vonat (Hogy az ellenség meg ne lásson Minket ! Ha-ha-ha !) . Nappal meg az aktuális állomás legeldugottabb vágányán vesztegelt a szerelvény és strázsáltunk keményen .

Éjjel azért kellett őrséget adni , hogy meg ne támadják a harci eszközöket , napközben meg azért , hogy a civil lakosság ne hogy informálni tudja az ellenséget a szállított eszközökről (Újra Ha-ha-ha !) ! Röhejes volt , de Mi nem tudtunk rajta nevetni , mert hulla fáradtak voltunk mire a hosszú tizenkét napos út végén megérkeztünk végre a „ várva-várt „ sivatagba .

Hát mit mondjak ?! A sivatag - az sivatag , nem egy Bükkfennsík !

Én (Mivel atlétaként télen-nyáron „ ridegtartással „ edzettem kint a tűző napon és a jeges szélben is !) azt gondoltam , hogy ezt is ki lehet bírni ! Rosszul gondoltam , mert már az első nap annyit izzadtunk , hogy volt aki az EÜ szobában kötött ki , annyira megviselte Őt a negyven - ötven fok közötti forró levegő ! A lokátoros műszeréskocsiban az adó és vevő katód csövektől még melegebb is volt néha , így óránkénti váltással adtuk a tuti szolgálatot . Literszámra ittuk a jeges limonádét , ami öt-tíz percig hűtött is egy kicsit - de utána már is ömlött rólunk a víz megint rendesen .

Már az első ilyen „ kötelezően kényszerű „ szaunázásunkkor felfigyeltem egy szovjet kiskatonára , aki nem hideg folyadékot ivott , hanem forró teát kezdett el kortyolgatni a szamovárból ! Már a látványától is rosszul lettem és megkérdeztem Tőle : (Elővéve kevés orosz tudásomat , amit kötelező nyelvként az iskolában belénk vertek !) Hogy miért ezt csinálja ? Magyar nyelven válaszolt , mivel ukrán származású volt - így már megértettem a lényegét , miszerint : A test külső és a belső hőmérsékletét kell közelíteni egymás felé , akkor jobban el lehet viselni a hőséget ! Mondta , hogy én is kipróbálhatom ezt . Egy életem - egy halálom , mindig is vállalkozó típus voltam : Mit nekem te zordon Kárpátoknak ... Ide nekem azt a forró teát !

Az első kortynál azt hittem , hogy rögtön meghalok ! Ahogy haladt lefelé a forró folyadék - a tudóm , a nyelőcsövem , az egész testem szét akart robbanni , olyan feszítést éreztem , hogy azt gondoltam - ott helyben meg fogok fulladni ! Nem tudom hogyan nézhettem ki közben , milyen arcokat-grimaszokat vághattam , milyen mozdulatokat tehettem - de a bajtársaim riadt arcára nézve nem sok jót várhattam a végétől !

Oleg , (így hívták az ukrán kiskatonát) jót nevetett rajtam , amikor a sok könnyáldozatot követelő csata végén (letörölve taknyom-nyálam) a tea megpihent békésen a gyomromban és megkezdhette áldásos , gyógyító hatását végre ! Elmondta , Ő ugyanígy kezdte - mint én , de a második már jobban fog esni , higgyem el !

Válaszom kissé meglepte : Inkább itt lenyomok most egy négy óra közeli maratont a sivatag kellős közepén , mint hogy még egy kortyot is igyak ebből a „ vitriolból „ ! Miközben beszéltem , azt vettem észre mintha már nem is lenne olyan forróság odakünn ! Igaza lehet Olegnek ? Ezt csak úgy tudom meg , ha szót fogadok Neki és letolok még egy csészével . Szóltam a többieknek , hogy az egyikük rögtön sprinteljen az ügyeletes szanitécért , ha megint olyan érdekes pantomim mutatvánnyal állok majd elő , mint az első adagnál . Mondtam Olegnek : „ Ruszki - vengerszki druzsba , nu davajtye ! „ Lenyomtam a második pohárral is és láss csodát : Túléltem ezt

is és állítólag alig hasonlított a mimikám Ajkagyíj Rajkinéhez !

No azért nem ez lett a mindennapok rituáléja , de kritikus időszakokban már nálunk is folyt a tea a kölcsön szamovárból , még ha nem is olyan forrón , mint „ Ivánuskáéknál „ !

A sivatag - az sivatag , nem egy Bükkfennsík ! - írtam korábban , hát valóban . Ugyanis éjjel viszont , az üvegházhatás miatt is akár nulla fok körülire is le tudott hűlni a hőmérséklet ! Nekem szerencsém volt , mert kezdő , „ kopaszként „ éjjeli szolgálatra vezényeltek . Ilyenkor a kinti hideghez képest bent a műszeréskocsiban dolgozó katódcsövek kellemes húsz fok körüli levegőt gerjesztettek , így én nem fáztam - cserében kint a sátraikban cidriző társaim reggel lila szájjal és elgémberedett végtagokkal bújtak elő . Szolgálat , kötelező konyhai segítség , alaki-harci gyakorlatok , lövészet , gránátvetés , önvédelmi-támadó képzés , stb. és kezdve mindig - mindig - mindent , előlről - újra .

Így teltek az „ unalmas „ hadgyakorlati napok , számolva azt az időt , hogy mikor indulunk már végre haza . Sajnos az utolsó héten , amikor már teljesen éles munícióval játszottuk a képzeletbeli ütközeteket , megtörtént az , amitől mindenki félt : A híradósok közül három bajtársunk meghalt , mert rossz helyen voltak - rossz időben : Rakétatalálat érte Őket , már nem lehetett rajtuk segíteni ! A „ Seregben „ volt egy olyan elfogadott mondás , hogy : „ Még a létszámarányos megengedett elhullási ezrelék ! „ - „ Nincs nagy győzelem kis áldozatok nélkül ! „ ! Hát Ők pont ebbe a Sereg által megengedettbe még belefértek sajnos !

Úgy jöttünk haza a vonat karavánon , egész úton néma csendben , hogy a zárt - hűtött koporsóiknál önként vállalt őrséget álltunk éjjel - nappal ! Mivel mindhárman miskolciak voltak , itthon a Szentpéteri-Kapui Temető külön blokkjában ünnepélyes keretek között búcsúztunk Tőlük . A temetés végén , az általunk lött dízsorútúznél minden egyes dörrenés a gerincünkig hatolt és örök mélységig belénk is égett !

Kaptunk egy hét jutalom szabadságot , de készenlétben kellett lennünk , csak katonacuccban mozoghattunk kint a városban is - civil nyema !

Teltek a baka hónapok , új helyre kerültem át egy munkás zászlóaljhoz írnoknak – raktárosnak . Lassan közeledett a júliusi leszerelés időpontja . 1980 februárjában a barátnőm az egyik nap mondta , hogy vetítenek egy új musicalt a Kossuth Moziban , el kéne menni megnézni . A katonaságról és a barátságról szól az is , hátha segít elviselni és feldolgozni a régi - fájó emlékeket . A címe : HAIR ! A filmről sem Ő , sem én nem tudtunk semmit , ezért én úgy ahogy voltam akkor , kimenős „ angyalbőrben „ két „ krumplivirággal „ a vállaamon beültünk a helyünkre .

Fantasztkusan élveztem a zenét , a szereplők játékát , a karaktereket , az egész miliőt egészen addig a részig , amíg Bergert Bukovszky helyett be nem hajózzák a szállítógépre ! Ahogy felszállt a gép és utána bevágták a temető képét , hozzá a finálé zenéjével , nálam elszakadt a cérna !

Zokogva támolyogtam ki a nézőtérrel és a civilek érthetetlen nézésének körében még hosszú ideig folytak a könnyeim , vizessé áztatva az ünneplő katonaruhámat - kisírva magamból a húszévesek érzéseit , halálfélelmét ! Amikor már megnyugodtam és kicsit megpihentem annyira , hogy ismét ura tudtam lenni önmagamnak - megkértem a barátnőmet , hogy menjünk ki a temetőbe együtt , hogy tiszteleghessek az elhunyt társaim előtt !

A legnagyobb meglepetésemre rögtön igent mondott és a mozi melletti virágosnál Ő vett három szál fehér szegfűt . Busszal mentünk a temetőhöz és már majdnem beléptünk a kapuján , amikor lefékezett mögöttünk egy katonai dzsip és kiszállt belőle három „ leszakadt vagonajtó „ VÁP-os katona . Rögtön igazoltattak is annak rendje és módja szerint . Mivel a papírjaim rendben voltak , de az öltözetem kissé avittos volt , kérdezték az okát . Elmeséltem nekik a filmnézést , a végén a finálét és azt is , kiket jöttünk meglátogatni ! Megkérdezték , hogy elkísérhetnek-e bennünket ? Igent mondván már négy baka és egy civil közelítette meg a még mindig új és újabb virágerdővel borított három , közel másfél éves katonai sírt .

A nyers valóság és a halál ilyen közeli érzése olyan szinten küldte Őket „ taccsra „ , hogy az a három „ hústorony „ - akik percek alatt képesek egy teli kocsmát kiszórni az udvarra , most egymás vállát átfogva , zokogva álltak és nem tudtak percekig meg sem szólalni ! Persze én is bögttem , mint a „ zálogos tehén „ , de már az érzéseim tisztábbak voltak és tudtam , velem ilyen nem történhet meg ! Amikor már jól kisírtuk magunkat és a virágokat is elhelyeztük a többi mellé , a rangidős őrmester elővette a szolgálati fegyverét . Nem tudtam mit akar , de a mosolya megnyugtató és kivett a tárból egy történetet . Felém nyújtotta és azt mondta : Furasd ki , hatástalanítsd , örök emlékként őrizd és ha fiad lesz , add neki tovább ! Mert tudnia kell minden kamasz gyereknek , hogy ilyen fiatalon meghalni értelmetlenség ! Megköszöntem , megcsináltattam és azóta is őrzöm a leszerelési dobozkámban , hogy majd kellő időben átadhassam azt a fiaimnak !

A HAIR fináléja úgy , olyan mélyen a lelkembe égett , hogy ahányszor meghallom kiráz a hideg , sokszor még mindig a fizikai rosszullét határán mozgok akkor és ritka az a pillanat , amikor nem kell megtörölnöm a szemeimet az emlékezés könnyeitől !